

Hyte-kerroin

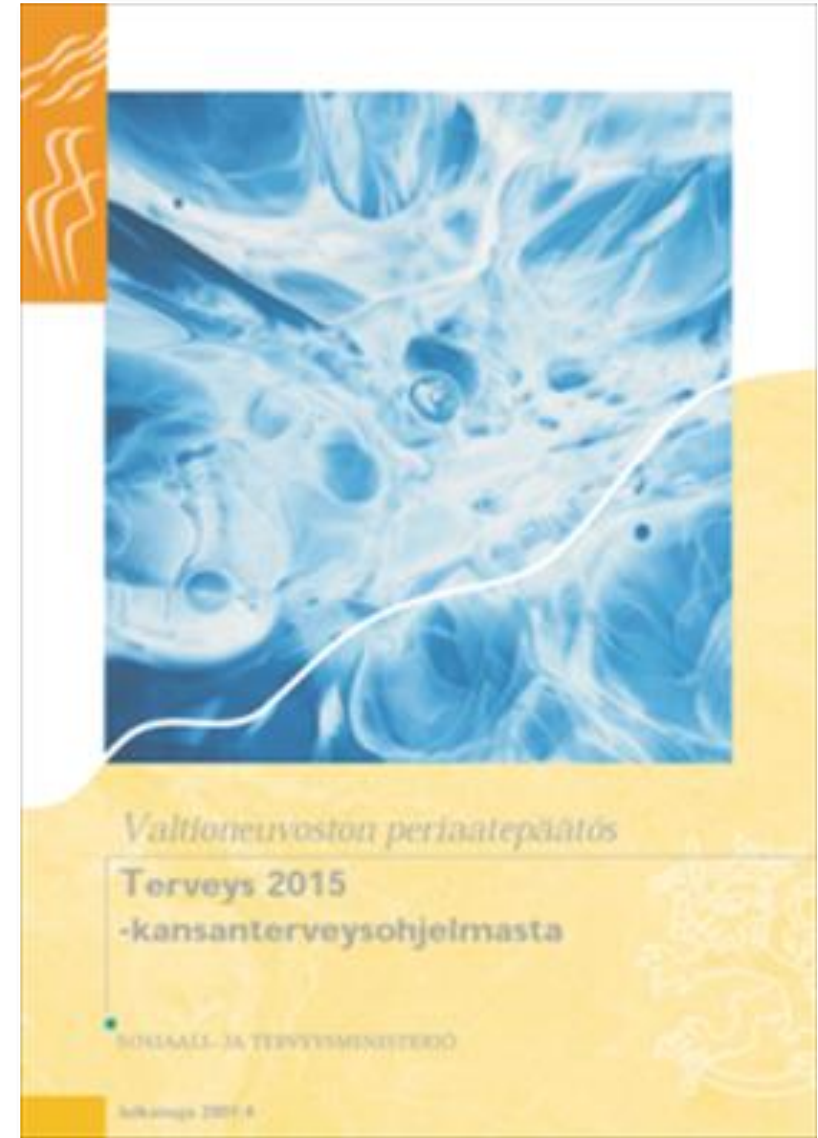
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosa

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Tausta

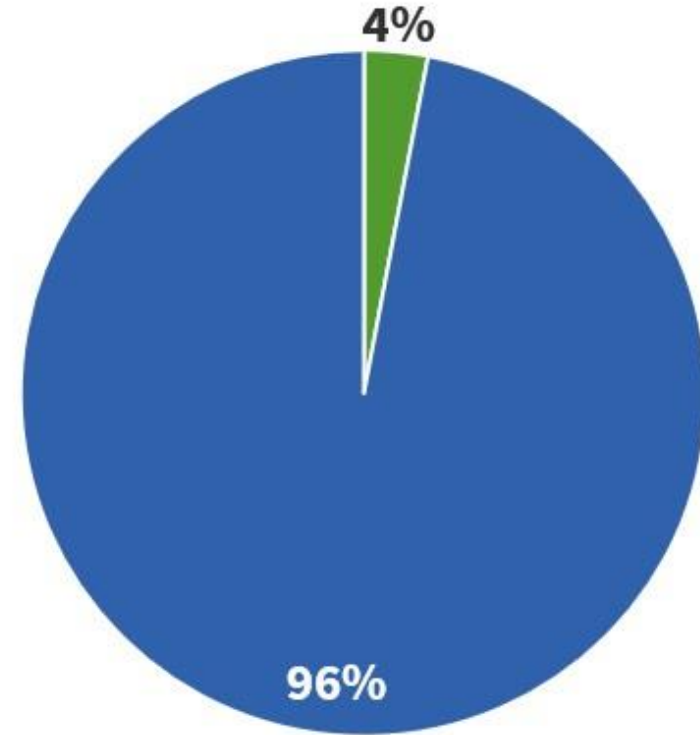
”Kuntien sosiaali- ja terveydenhuoltoon kohdistuvan valtion **rahoituksen perusteita tarkistetaan siten**, että siinä otetaan huomioon myös **kunnan toimenpiteet** asukkaiden terveyden edistämiseksi.”

Valtioneuvoston periaatepäätös
Terveys 2015 -kansanterveysohjelmasta
(STM 2001:4)

Hyte-kerroin kuntien valtionosuuksissa

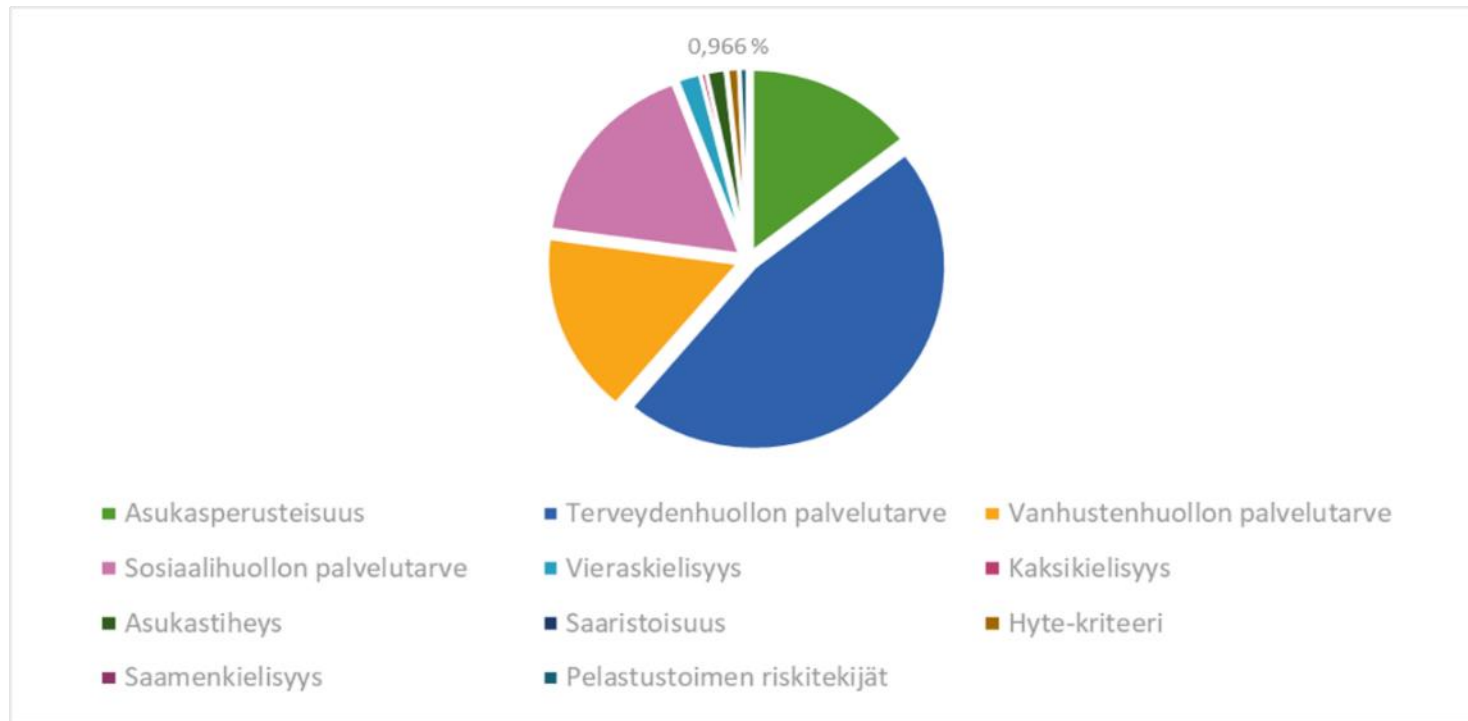
104 miljoonaa euroa

■ Hyte-kerroin ■ Muu valtionosuus

Hyte-kerroin hyvinvointialueiden rahoituksessa

Hyvinvointialueiden yleiskatteisen rahoituksen määräytymistekijät ryhmittäin

**217 milj. EUR/
22,5 mrd EUR
= 0,966 %**

thl.fi/hytekerooin/hyvinvointialueet

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rahalliset kannusteet kunnissa ja hyvinvointialueilla

15 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosa

- Laki **kunnan** peruspalvelujen valtionosuudesta [618/2021](#)
- Valtioneuvoston asetus kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta [1393/2022](#)
- Lisäosan suuruus n. 100 M€

3 § Valtion rahoitus hyvinvointialueille

- Laki **hyvinvointialueiden** rahoituksesta [617/2021](#)
- Valtioneuvoston asetus hyvinvointialueiden rahoituksesta [1392/2022](#)
- Hyvinvointialueiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen perusteella määräytyvä rahoitusosuus 1 %, sovelletaan 2026 lähtien

Kuntien HYTE-kerroin

HYTE-kerroin muodostuu kahdenlaisista indikaattoreista

HYTE-kertoimen vaatimusmäärittely

Laskenta
perustuu näihin
periaatteisiin:

Lähtökohtana vuosittain päivittyvä tietopohja:

- 1) joka on saatavissa kaikista kunnista
 - Kuntien keskimääräinen väkiluku 6439 (2021)
 - Alle 5000 asukkaan kuntia 125 = 43 %
- 2) johon voi omalla toiminnallaan vaikuttaa
- 3) jolla mitataan sekä nykytilaa että muutosta

Tiedontuotannon on oltava laadukasta ja kattavaa.

Toimintaan perustuva osio

- Mitataan nykytilannetta.
- Prosessi-indikaattoreiden määrän tulee olla kohtalaisen suuri, jotta toimintaa voidaan arvioida laajasti.
- Suurehko indikaattorien määrä ehkäisee osaoptimoinnin mahdollisuutta.
 - Jos indikaattoreita olisi vain muutama, toiminta voisi keskittyä vain muutamaaan asiaan.

**Prosessi: mitataan
nykytilannetta**

Prosessi-indikaattorit 1/2

Peruskoulut

1. Oppilaiden **poissaolotuntien kokonaismäärää seurataan**.
2. **Kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus** tehdään kolmen vuoden välein.
3. **Koulussa noudatetaan kouluruokailusuositusta** koululounaan ja välipalojen järjestämisessä.
4. Koulussa on **pitkät liikuntavälitunnit**.

Liikunta

5. Kunta kutsuu säännöllisesti koolle **liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen**.
6. Kunnassa järjestetään **kohdennettuja liikkumisryhmiä** liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille.
7. Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten päätösten **vaikutusten ennakoarviointiin**.
8. Lasten ja nuorten **liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain** hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa.
9. Kunnassa toimii **poikkihallinnollinen työryhmä**, jossa käsitellään liikunnan edistämistä.

Prosessi-indikaattorit 2/2

Kuntajohto

10. Tarkastuslautakunnan tekemässä **arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain** kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen.

11. Valtuustolle **raportoidaan vuosittain** väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista.

12. Kunnan toiminta- ja taloussuunnitelmassa **määritellään vuosittain mittarit**, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista.

13. Kunnassa toimii tehtävään nimetty **asiantuntija joka koordinoi** hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.

14. Kunnan palveluiden kehittämisessä **hyödynnetään asiakasraateja ja -foorumeja**.

Kulttuuri

15. Kunnalla käytössä jokin pysyvä käytäntö, jolla kunta järjestää tai tukee taloudellisesti kulttuuriin osallistumisen kynnystä madaltavaa **vapaaehtoistoimintaa**.

Tietolähde:

THL:n tiedonkeruut

www.teaviisari.fi

Tulosindikaattorit – tuloksellisuuteen väestötasolla perustuva osa

Tulos: mitataan muutosta

Lähtökohta

- Jotta indikaattorit olisivat kannustavia, on tärkeää, ettei rangaista siitä, millainen on kunnan väestön hyvinvoinnin ja terveyden tila (ikä rakenne, sairastavuus).

Kannustavuuden tulee perustua väestön hyvinvoinnin ja terveydentilan **muutokseen**, jonka kunta onnistuu omilla toimillaan aikaansaamaan.

Tulosindikaattorit – muutos

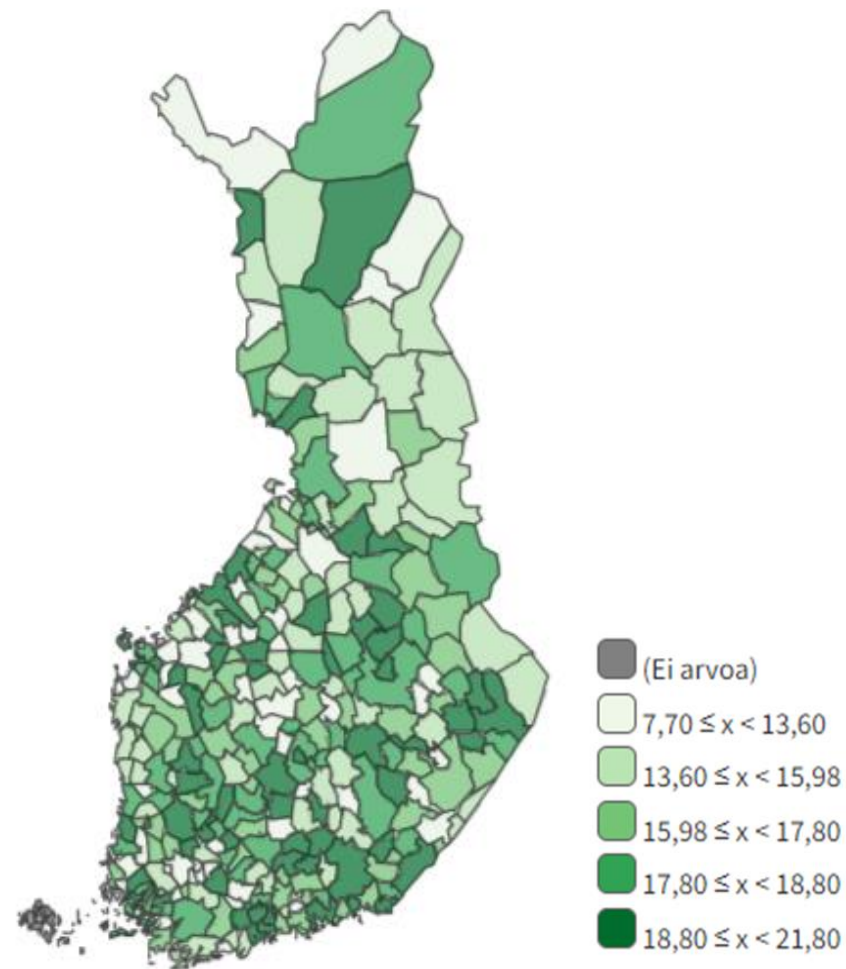
1. Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista (Sotkanet nro. 286), Kouluterveyskysely
2. Ylipaino, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista (Sotkanet nro. 3906), Kouluterveyskysely
3. Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, osuus vastaavan ikäisestä väestöstä (Sotkanet nro. 3219), Tutkintorekisteri
4. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, osuus vastaavan ikäisestä väestöstä (Sotkanet nro. 234), Toimeentulotukirekisteri
5. Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, osuus vastaavan ikäisestä väestöstä (Sotkanet nro. 306), Eläketurvakeskus
6. Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä henkilöillä verrattuna 10 000 vastaavan ikäiseen henkilöön (Sotkanet nro. 3959), Hoitoilmoitusrekisteri

Paljonko sinun kuntasi sai euroja HYTE-kertoimen perusteella?

Lisätietoja:

thl.fi/hytekerooin/kunnat

HYTE-kerroin euroa / asukas [info ind. 5341](#)

Miten kunnan rahoitus lasketaan?

**Hyvinvoinnin ja terveyden
edistämisen perushinta (18,89 EUR)**
x
kunnan asukasluku
x
**kunnan hyte-kerroin / koko maan
hyte-kerroin, joka vuonna 2023 on
67.**

Esimerkki:

Kun jaettavaa oli 104 233 074 €,
kuntien asukaskohtainen rahoitus
vuodelle 2023 oli:

- Maksimi 21,90 €
- Mediaani 17,00 €
- Minimi 6,70 €

<https://vm.fi/valtiosuuspaatoksia-ja-laskentatietoja>

Hyvinvointialueiden HYTE-kerroin

Hyvinvointialueiden HYTE-kerroin muodostuu kahdenlaisista indikaattoreista

Hyvinvointialueiden HYTE-kerroin

Prosessi-indikaattorit

- 1) Lastenneuvolan terveystarkastukset
- 2) Kouluterveydenhuollon terveystarkastukset
- 3) Elintapaneuvonta tyypin 2 diabetesriskissä oleville
- 4) Koulukuraattori-resurssi
- 5) Koulupsykologiresurssi
- 6) MPR-rokotuskattavuus
- 7) Alkoholinkäytön mini-interventio
- 8) Työttömien terveystarkastukset

Tulosindikaattorit

- 1) Vammojen ja myrkytysten johdosta aiheutuvat hoitajaksot
- 2) Lonkkamurtumat yli 65-vuotiailla
- 3) NEET-nuoret
- 4) Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saavat
- 5) Mielensterveyshäiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat

Prosessi-indikaattorit

Lapset ja nuoret

- 1) Lastenneuvolan 4-vuotiaiden terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarpeen selvittäminen
- 2) Kouluterveydenhuollon 8.-luokkalaisten terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarpeen selvittäminen
- 3) Peruskoulujen koulupsykologin työpanoksen määrä viikossa jaettuna 100 oppilaalla
- 4) Peruskoulujen koulukuraattorin työpanoksen määrä viikossa jaettuna 100 oppilaalla
- 5) Lasten tuhkarokko-vihurirokko-sikotauti (MPR)-rokotuskattavuus

Aikuiset

- 6) Elintapaneuvonnan toteutuminen tyypin 2 diabetesriskissä oleville Käypä hoito -suosituksen mukaisesti
- 7) Alkoholinkäytön mini-intervention toteutuminen, kun juomiseen liittyy haitta tai haittariski
- 8) Työttömien toteutuneiden terveystarkastusten osuus suhteessa työttömien kokonaismäärään

Tulosindikaattorit – muutos hyvinvoinnissa ja terveydentilassa

- 1) Ei työssä, koulutuksessa eikä asevelvollisuutta (NEET) suorittamassa olevat 20–24-vuotiaat, % ikäluokasta
- 2) Mielenterveyshäiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18–34-vuotiaat (pois lukien elimelliset aivo-oireyhtymät ja älyllinen kehitysvammaisuus), % vastaavanikäisestä väestöstä
- 3) Vammojen ja myrkytysten hoidosta aiheutuvat sairaalahoitajaksot ja/tai sairaalassa hoidetut potilaat
- 4) Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % ikäluokasta
- 5) Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Miten hyvinvointialueen rahoitus lasketaan?

**Asukasta kohden määritelty
hyvinvoinnin ja terveyden
edistämisen perushinta
(39,40 EUR)**
x
asukasluku
x
**hyte-kerroin / koko maan
hyte-kerroin**

Vuonna 2023 kaikille hyvinvointialueille jaettiin 39,40 €/asukas.

*Jos **217,4 milj.** € olisi jaettu hyte-kerroinlaskelman perusteella, asukaskohtainen rahoitus olisi ollut:*

- *Maksimi 67,80 €*
- *Mediaani 41 €*
- *Minimi 14,50 €*

<https://vm.fi/rahoituslaskelmat>

Kiitos!

- Timo Ståhl
- Päivi Pelkonen
- Vesa Saaristo
- Niina Saukko
- Kirsi Wiss

etunimi.sukunimi@thl.fi

<https://teaviisari.fi>

[https:// thl.fi/hytekerroin/kunnat](https://thl.fi/hytekerroin/kunnat)

<https:// thl.fi/hytekerroin/hyvinvointialueet>

